

त्मसंस्कारकम् धर्ममात्रं च तदेव यथा वपनविष्णुक्रमणव्रतग्रहणमयीदमि-
 तिज्ञपादि नान्यत् यथा वेदबन्धनपात्रासादनादि . अन्यत्सर्वं कर्माध्व्यादिभि-
 र्गृहे क्रियमाणं मनसा चिन्तनीयम् । तथा च कात्यायनः (कर्मप्रदीप° २. १०. १-२)
 निक्षिप्याग्निं स्वदारेषु परिकल्प्यऽर्चिज्ञं तथा प्रवसेत्कार्यवान्विप्रो मृषैव न
 चिरं द्वाचित् मनसा नैत्यकं कर्म प्रवसन्नप्यतन्द्रितः उपविश्य शुचिः सर्वं
 यथाकालमनुद्वेदिति . तेन प्रवसताग्निहोत्रादि नित्यं कर्म स्वस्वकाले सर्वं
 चिन्तनीयम् । तत्राग्निहोत्रे मन्त्रेणाचमनम् यथादेवतं त्यागाः उपस्थानम् पुनरा-
 चमनम् एतावत्समन्त्रकं कर्तव्यम् अन्यत्सर्वं मनसा चिन्तनीयम् । दर्शपूर्णमा-
 सयोरपि पर्वणि इक्षुक्षीरविकारांश्च भ्राष्ट्रभृष्टान्यवांस्तथा^{१)} फलमूलानि
 चाग्नीयात्पर्वणि प्रोषितोऽग्निमान् तथा पराग्निपक्वं नाग्नीयादुडगोरसमन्तरा
 इत्याद्युक्तानुसारेण व्रतं कुर्यात् . रात्रौ भूमौ शयीत . तथा असामर्थ्ये शरी-
 रस्य भक्ष्यद्रव्याद्यभावतः^{२)} स्वसत्तया पचेदन्नमग्नीयात्प्रोषितोऽग्निमानिति^{३)} .
 प्रातरिष्टिकाले सर्वं कर्म मनसा चिन्तयेत् प्राञ्जुखो व्रतग्रहणं कुर्यात् पूर्णपा-
 त्रमासाद्य दैव्यायेति प्रोज्जेत् इदं त्रितायाप्त्यायेत्यारभ्य सर्वास्त्यागान्कुर्यात् प्रया-
 ज्ञानुमन्त्रणानि च वारद्वयं मयीदमिति जपश्च स्वस्वकाले ततः सं वर्चसेति
 केनचिन्तनीयमानं पूर्णपात्रं प्रतिगृह्य मुखं विमृष्टे ततो विष्णुक्रमणादि व्रत-
 विसर्गान्तं कुर्यात् . प्राञ्च एव विष्णुक्रमाः न विहाराभिमुखाः तथा चापस्तम्बः
 प्रवसन्विहाराभिमुखो याजमानं जपति प्राचो विष्णुक्रमान्क्रमतीति . तत्र भा-
 गभूम्याहवनीयेक्षणगार्हपत्योपस्थानानां^{४)} मनसैव चिन्तनम् नानुष्ठानम् । एव-
 मिष्टिगतानामपि वेदबन्धनावबाधनात्रपितरोवेद्यालम्भादीनां च मनसैव चिन्त-
 नम् । एवं पक्षादिकर्मणोऽपि याजमानं कार्यम् . याजमाने कृतेऽपि यदा गृहे
 इष्टिपक्षादिकर्मणः समाप्तिं चित्ते जानाति तदनन्तरं भुञ्जीत न ततः प्राक् ।
 एवं पितृयज्ञाष्टकादेरपि नित्यस्य गृहे क्रियमाणस्य याजमानं मनसा चिन्तनं च
 कार्यम् । बह्वृचानां शाङ्खायनसूत्रभाष्ये च सर्वेषां नित्यकर्मणामाग्रयणचातु-

१) ? °ष्ट्रभ्र° १.

२) °व्याग्निभावतः १. but see pag. ३१४, २०. ३) Thus १.

४) ? भूमि आह° १.